

MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (KOCAELİ İLİ ÖRNEĞİ)

Tansu KARAGÖZ¹, Doç.Dr. Derya SEVİM KORKUT²

¹Düzce Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Endüstri Mühendisliği ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi, Düzce, TÜRKİYE
tansu.kara9@gmail.com

²Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, 81620,
Düzce, TÜRKİYE
deryasevimkorkut@duzce.edu.tr

Özet: Bu çalışma ile Kocaeli’nde mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin sorunlarını belirlemek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Kocaeli, ileri teknoloji yatırımlarını çeken cazibe merkezlerinden biridir. Yabancı sermayeli ve büyük ölçekli işletmelerin tercih ettiği bir ildir. Mobilya sektöründe istihdamın en yoğun olduğu ilk 10 il sırasıyla İstanbul, Bursa, Kayseri, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Düzce, Sakarya ve Mersindir. Kocaeli sanayi odasından alınan kayıtlı verilere göre 10 ve üzeri çalışanı olan mobilya imalatı yapan 54 firma bulunmaktadır. Bu veriler üzerinden yola çıkılarak 50 ve üzeri çalışanı olan 10 işletme ile soru cevap şeklinde yüz yüze görüşme yapılmıştır. Katılımcı işletmelerin sorulara verdikleri yanıtlar karşılığında en fazla yaşanan sorunların başında kalifiye eleman eksikliği ve enerji maliyetlerinin yüksek olması gelmektedir. Bunu takiben yerli hammadde yetersizlikleri, yasa ve yönetmeliklerde eksikliklerden kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. İşletmeler yaşadıkları sorunların yanı sıra mobilya sektörünün her daim ihtiyaç duyulan, önemini ve önceliğini yitirmeyecek, ürün çeşitliliğinin ve üretim ağının fazla olması gibi güçlü yönlerinin olduğunu vurgulamış buna karşıt olarak ekonomik belirsizlik ve tasarım eksikliği (kopyalama) gibi tehditlerinde bulunduğunu belirtmişlerdir. Mobilya sektörüne fayda sağlayacak mobilya bölümleri, orman endüstri mühendisliği ve ağaç işleri endüstri mühendisliği gibi üniversitelerin ilgili bölümlerine destek verilmeli hatta tasarım programlarına yönelik verilen dersler önemsenmeli ve verilen ders saatleri arttırılmalıdır. Böylelikle genç mühendislerin yaratıcı düşünceleri sağlanmış ve fikirlerinden yararlanılmış olacaktır. Bunun sonucunda genç mezunlar hem kendilerinden daha emin ilerleyecek hem de işletmelerin önyargıları ortadan kalkmış olacaktır. Sektöre yönelik devlet denetiminin arttırılması, enerji ve maliyetlerin yurtdışı ile rekabeti etkilemeyecek makul düzeye çekilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler- Mobilya, Mobilya Sektörü, Sorunlar, Çözüm Önerileri, Kocaeli

THE PROBLEMS OF FURNITURE SECTOR AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS (A CASE STUDY OF KOCAELİ)

Abstract: This study aims to identify the problems of the enterprises operating in the furniture sector in Kocaeli as well as presenting solution offers to them. Kocaeli is an attraction center drawing advanced technology investments. As an industrial city, Kocaeli is preferred by capital intensive large scale enterprises. The top ten cities where more foreigners are employed are respectively İstanbul, Bursa, Kayseri, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Düzce, Sakarya and Mersin. In line with the data gathered from Kocaeli Chamber of Commerce there are 54 enterprises operating in furniture manufacturing sector that employ at least 10 workers. A face-to face interview was made with 10 enterprises which had minimum 50 employees. According to the answers given by participant enterprises, the most frequent problems were listed as lack of competent employees and the high cost energy. Insufficient raw materials besides deficiencies in laws and regulations were also reported. On the other hand, the furniture producers also emphasized the substantial need for the furniture products and the vast product range as positive aspects while economic uncertainty, incompetent designs and counterfeit were listed among threats by companies. University departments that will contribute to the furniture sector such as departments of furniture, forest industrial engineering and wood works industrial engineering must be supported and taken seriously while the hours of furniture design classes must be increased. In this way, young engineers will be enabled to think creatively and productively. Eventually, young graduates will feel more confident and sure while prejudices of enterprise managers will be eradicated. It has been offered that government auditing must be at such a level that energy costs and overseas competition don't get affected.

Key Words - Furniture, Furniture Sector, Problems, Solution Suggestions, Kocaeli

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Mobilya sektörü, geçmişten günümüze var olan ve her geçen gün önemi artan çeşitlilikte sınır tanımayan teknoloji ile de değişime ve yeniliğe her daim açık bir sektördür. Artan nüfus ile birlikte daha da fazla ihtiyaç duyulan ve talep edilen bir sektör haline gelmiştir. Türkiye mobilya sektörü son yıllarda büyük ilerleme göstererek iç pazarın yanı sıra dış pazarda da kendini göstermiş ve rekabete açılmıştır. Mobilya sektörü son yıllarda açıldığı dış pazar ve ihracat bakımından önemli ve büyük oranda Türkiye ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Türkiye mobilya sektöründe başlıca sorunların başında tasarım ve AR-GE, markalaşma, haksız rekabet, bilinçsiz üretici ve tüketici gibi sorunlar gelmektedir. Teknolojinin sürekli gelişimi, talep artışı da sektörde bu ve benzeri sorunları doğurabilmektedir. Genç nüfusun teknoloji ile iç içe olması sanal ortamında etkisiyle müşteri memnuniyetini zorlaştırmakta ve istekler artmaktadır.

Kocaeli ili mobilya sektör durumu incelendiğinde de Türkiye ekonomisine katkısı araştırılmaya değer bir şehirdir. Yapılan çalışma ile Kocaeli'nde mobilya sektöründe yaşanan sorunlar ortaya

konulmuştur. Sektörde kalifiye eleman eksikliği, tasarım ve Ar-Ge, finansman yetersizliği, ihracat ve ithalat gibi sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir.

Mobilya insan yaşamını kolaylaştıran, yaşam alanımızın her alanında kullanabildiğimiz ve yıllar geçse de öneminden ve önceliğinden hiçbir zaman vazgeçilmeyecek bir sektör olması sorunları ortadan kaldırma isteğimizin en büyük sebebidir.

1.1. Türkiye Mobilya Sektör Durumu Ve Sorunları (Turkey Furniture Sector Status And Problems)

Türk mobilya endüstrisi, çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın son yıllarda orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı hızla artmaya başlamıştır[1]. Mobilya sektörünün Türkiye’de yoğunlaştığı iller incelendiğinde; en fazla İstanbul, Kayseri, Bursa, Ankara ve İzmir’de mobilya üretiminin yapıldığı dikkat çekmektedir[1]. Bunun yanında Antalya, Kocaeli, Sakarya, Düzce gibi illerde de yoğunlaştığı gözlenmektedir.

Kentleşme, nüfus artışı ve yükselen hayat standardı ile birlikte Türkiye’de de mobilyaya olan talepte ciddi bir artış söz konusudur. Çağın gereklerini temelden kavrayan ve gelişimini bu çerçevede yeni bir anlayışla şekillendiren sektörümüz Türkiye’nin tüm dünya ile rekabet edebilecek düzeyde olduğunu her fırsatta gösteriyor. Son 10 yılda üretim ve tasarım kalitesiyle yaptığı girişimlerle dış ticaret fazlası veren ihracatçı bir sektöre dönüşen Türkiye, 2015 yılında dünyanın 12. mobilya ihracatçısı konumuna yükselmiştir. Türkiye’nin en büyük fuarı ve dünyanın en önemli üçüncü büyük mobilya fuarı olma özelliğine sahip Furniture İstanbul, sektörün en büyük üretici ve ihracatçı firmalarının buluştuğu, yeni modellerin ve tasarımların tanıtıldığı büyük bir platform konumundadır[2].

Türkiye’nin mobilya ihracatı son beş yıldır sürekli artış göstermektedir. Türkiye 2011 yılında 1,4 milyar \$ değerinde mobilya ihraç ederken, 2015 yılına gelindiğinde ihracatını 1,9 milyar \$’a kadar yükseltmeyi başarmıştır[1].

Türk mobilya sektörü bu yükselmenin yanı sıra halen sorunlarla baş etmek zorunda kalmakta ve bu da sektörün daha yavaş gelişim göstermesine neden olmaktadır.

Türkiye mobilya sektörünün sorunları incelendiğinde; Tasarım ve AR-GE, sermaye yetersizliği, kurumsallaşma, enerji pahalılığı, pazarlama ve iletişim sorunu, uzman çalıştırma, deneyim eksikliği, ihracatın artırılması, vergiler ve teşvikler, SSK primleri, uluslararası finansman imkânları, enerji fiyatlarının ve vergi oranlarının yüksek olması, pazarlama ve iletişim sorunu, fason İmalat, lojistik, üretim teknolojileri, uluslararası standartlar ve kalite, müşteri memnuniyeti, örgütlenme sorunu, eğitim, sektörel dış ticaret şirketleridir[1-3-4-5-6-7].

1.2. Türkiye Mobilya Sektörü Swot Analizi (Turkey Furniture Sector Swot Analysis)

Yapılan araştırma ile Türkiye mobilya sektörünün güçlü ve zayıf yönleri, sektöre yönelik fırsatlar ve tehditler aşağıda verilmiştir.

Güçlü Yönleri

Yüksek işgücü potansiyeli[1]
Malzeme ve ürün çeşitliliği
Mobilya üretim ağı/potansiyeli[1]

Sektörün gittikçe artan teknoloji transferi[4]
Modern ve teknolojik üretim yapan firmaların artması[3]
Geniş dağıtım ağı[3]
Coğrafi konum[3]
Sektörün gelişime açık olması[3]

Zayıf Yönleri

Aile şirketlerinin yoğunluğu[1]
Finans yetersizliği[1]
Yatırım yetersizliği[1]
Kalifiye eleman yetersizliği
Tasarım eksikliği ve korunması[1]
Yüksek hammadde maliyetleri[1]
Mesleki eğitim yetersizliği
Yenilik yaklaşımı azlığı[1]
Pazarlama/Pazar[1]
Uluslararası standartlar[1]
Sektörün ortak hareket edememesi[4]

Sektöre Yönelik Fırsatlar

Sektörün gelişime açık olması[4]
El işçiliğinin gelişmiş düzeyde olması[4]
İhracata yönelik çalışmaları artırılması[4]
Müşteri odaklı ürün ve çeşitliliği[3]
Üretimdeki artış/gelişme[3]
Türkiye'nin stratejik konumu ve AB'ye aday ülke olması[1]
Dünyadaki yeniden oluşum[1]
Globalleşme[1]
Yeni pazar arayışları/genişleme[1]
Tasarımın kullanımı ve artırılması[1]
Markalı/kimlikli ürünler[1]
Reklam[1]
Etkili iletişimin oluşumu/kullanımı[1]
Mobilya ve moda[1]

Sektöre Yönelik Tehditler

Kalifiye iş gücü yetersizliği[4]
Tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği[4]
Ekonomik belirsizlikler[5]
Tasarım eksikliği (kopyalama)[5]
Çin Faktörü[5]
Pazarlama eksikliği[3]
Markalaşma sorunu[3]
Enerji sorunu[3]
Düşük standartlar[3]
Model kopyalama[3]

1.3.Kocaeli Mobilya Sektör Durumu (Kocaeli Furniture Sector Status)

Kocaeli ili sanayi bakımından oldukça gelişmiş ve büyük firmaları da bünyesinde barındıran büyük şehirdir. Her geçen gün daha da gelişerek ekonomiye katkısı oldukça fazladır. Kocaeli, İstanbul'dan sonra gelen ikinci büyük sanayi anakenti olup, Türk İmalat Sanayi ve ticaret üretimine önemli oranda katkı sağlamaktadır. Kocaeli gelişmiş ve gelişmekte olan bir sanayi kenti olarak Organize Sanayi Bölgeleri, Serbest Bölge ve Teknopark projeleri ile adeta bir Teknokent olma yolunda hızla ilerlemektedir[2].

Kocaeli'nin ticaret ve sanayileşmesinde en önemli etken, tüm ulaşım imkânlarına sahip olmasıdır. Kara ve demiryolu ağları ile yapılan taşımacılık özellikle Avrupa ve Ortadoğu'ya yapılmakta olup, limanlar ile yapılan deniz taşımacılığı da önemli bir boyuta ulaşmıştır[8]. Türkiye mobilya merkezi haline gelmiş İstanbul ve Bursa gibi önemli ticaret ve sanayi merkezlerine yakınlığı, yatırımlar açısından Kocaeli'ni öncelikli kılmaktadır.

2. YÖNTEM (METHOD)

Kocaeli Sanayi odasından alınan verilere göre Kocaeli'nde mobilya imalatı yapan 10 ve üzeri çalışanı olan toplamda 54 firmanın kaydı bulunmaktadır. Yapılan bu çalışma 50 ve üzeri çalışanı olan 10 işletme ile yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak yaşanan sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR (FINDINGS)

Mobilya sektöründe yaşanan sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara çözüm yolları bulmak amacıyla Kocaeli ilinde faaliyet gösteren işletmelerle yüz yüze görüşme yöntemi ile elde edilen verilerin değerlendirilmesi aşağıda verilmiştir.

3.1.Kocaeli Mobilya Sektöründe Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Living Problems in Kocaeli Furniture Sector and Suggested Solutions)

Kalifiye Eleman Eksikliği ve İşçi Sorunları

Katılımcı işletmelerin büyük çoğunluğu bu konuda sorun yaşadıklarını dile getirmiş yetenekli ve tecrübeli personel, ustabaşı ve tasarım konusunda uzman kişi bulmakta zorlandıklarını, işe alınan personellerin mobilya konusunda bilgi eksikliklerinin olduğunu ve özellikle yeni mezun olan gençlerin beden gücü kullanılacak işlerden kaçındıklarını belirtmişlerdir.

Enerji Maliyetlerinin Yüksek Olması

Katılımcı işletmeler ile yapılan analiz sonucunda enerji maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Günümüz sektöründe de yaşanmakta olan ve genel olarak küçük ve orta ölçekli işletmelerin yaşadığı bir problemdir. Bu konuda devletin maliyetleri makul bir düzeye getirmesi veya bu konuda küçük ve orta ölçekli işletmelere destek vermesi faydalı olabilir.

Tasarım ve Ar-Ge

Firmaların yaşadıkları ve önemli sorun olarak gördükleri bir sorunda kaçınılmaz tasarım ve Ar-Ge sorunudur. Bu yaşanan sorunun en büyük nedeni teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesi ve bu duruma ayak uydurmakta işletmelerin zorlandıkları görülmektedir. Katılımcı işletmeler bu konuda uzman ve tecrübeli personel bulmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Finansman Yetersizlikleri

Görüşmeye katılan işletmeler kredi maliyetlerinin yüksek olması ve kredi teminindeki zorluklar önemli sorun haline gelmektedir. Küçük ölçekli işletmelerin ağırlıklı olduğu ve günü kurtarma düşüncesi ortadan kalkmalı şirketlerin birleşmesi için özendirilmeli ve var olan destek mekanizması güçlendirilmelidir.

İhracat ve İthalat Sorunları

İşletmelerin bu yönde yaşadıkları en büyük problemin iletişim ile ilgili olduğunu bundan dolayı firmalar arasında güven sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bir diğer sorun ise istenilen kalitede ürün veya hammadde temin edemediklerini belirtmişlerdir.

Yerli Hammadde Sorunu

Yetersiz hammadde genellikle sektörde dışa bağlı kalma durumunu ortaya çıkartmaktadır. Bundan dolayı işletmeler istedikleri kalitede ürün temin edememek, temin süresi ve taşıma gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

3.2.Kocaeli Mobilya Sektörünün Swot Analizi (Swot Analysis of Kocaeli Furniture Sector)

Katılımcı işletmelere yönlendirilen sorular dâhilinde Kocaeli sektörünün güçlü ve zayıf yönleri, fırsat ve tehditleri hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Güçlü yönleri

Ürün çeşitliliği
Hiçbir zaman yok olmayacak bir sektör olması
Talebin fazla olması
Teknoloji ile değişim ve gelişim göstermesi
Geniş dağıtım ağı

Zayıf yönleri

Kalifiye eleman eksikliği
Mesleki eğitimlerin yetersiz olması ve yeterince önemsenmemesi
Haksız rekabet
Aile şirketlerin yaygın olması
Hammadde fiyatlarının yüksek olması
Denetim ve devlet desteklerinin yetersiz olması

Sektöre Yönelik Fırsatlar

Her zaman ihtiyaç duyulan bir sektör olması
Müşteri odaklı olması
Ürün çeşitlendirme
Nüfus artışından kaynaklı talebin artması

Sektöre Yönelik Tehditler

Tasarım ve Ar-Ge
Ekonomik belirsizlikler olarak belirtilmiştir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA (CONCLUSION AND DISCUSSION)

Türkiye Mobilya endüstrisinin 2000'li yılların başında yaşadıkları sorunların en başında haksız rekabet, kalifiye eleman eksikliği, kalifiye iş gücü, kayıt dışı çalışma gelirken şimdilerde dünyada sorun haline gelen tasarım ve Ar-Ge, markalaşma ve deneyim eksiklikleri gibi sorunlar ön planda gelmektedir. Bunun nedeninin günümüz mobilyalarının ileri teknoloji ile birer tasarım objesi haline geldiği açıkça görülmektedir. Sektörün uzun stratejilerle kendini sürekli yenileyen bir marka haline gelmek isteme çabaları olarak da söylenebilir. Bu farkındalığın yanı sıra geçmişten bugüne halen devam etmekte olan sorunların sıralaması değişse de belirtilen sorunların yıllar içerisinde hala var olan ve aşılamamış benzer sorunlar olduğu aşikârdır.

Teknolojinin sürekli hız kesmeyen değişimi ve gelişimi ile Kocaeli ilinde bulunan işletmelerin bu döngüye ayak uydurmakta zorlandıkları sermaye/finansman yetersizlikleri gibi sorunları da doğurduğu görülmektedir. Bu yaşanan sorunun en büyük nedeni ise küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyüme çabaları ve büyük ölçekli işletmelerin mobilya sektörü bünyesine yeni yeni giriyor olması gösterilebilir. Sektöre yönelik yeterli teşvik ve destekler verildiği takdirde sektöre katkısı daha da artırılmış olacaktır.

Türkiye ekonomisinde büyük önem taşıyan dış ticaret ve dış pazardan beklentiler bugünde gelecekte de her zaman büyük olacaktır. Bu beklentilere karşılık vermek için yurt dışı ile ilgili öncelikle iletişimler arttırmalı ve kolaylaştırılmalıdır. Şirketler arası artan iletişim arada olan güvensizlikleri ortadan kaldıracaktır. Bunun için yapılabilecekler, yurt dışında olan fuarlara katılım kolaylaştırılmalı, firmalarla sıcak ve güvenli ilişkiler kurulmalı ve yurt içi fuarlarına davetler arttırılmalıdır.

Mobilya sektöründe genel olarak tasarımın sorun haline gelmesinde ki en büyük etken kaçınılmaz rekabettir. Teknoloji ile birlikte büyümek yaratıcı düşünmek, yenilenmek ve gelişmek tasarımın besin kaynağı olmuştur. Bu sorunu ortadan kaldırmak için okullarda mobilya ile ilgili bölümlerin sayıca arttırılması faydalı olacaktır. Çünkü mobilya sektörü asla yok olmayacak, hayatımızın her alanında bize kolaylık sağlayan, rahat, konforlu ve yaşam kalitemizi arttırmaktadır. Bunun harici üniversitelerle yapılan iş birliği kesinlikle arttırılmalı bunun nedeni hem sektöre hem firmalara hem de yeni yetişen üniversiteli gençlerimize mobilya ile ilgili teşviklerin ve desteklerin artmasıyla sektöre yönelim artacaktır. Üniversitelerde var olan mobilya bölümlerinde tasarım derslerinin artması gençleri yaratıcı düşünmeye ve piyasanın durumundan haberdar olma ve gençlerin fikir düşünce ve yeteneklerinden yeterli bir şekilde faydalanılmasını sağlayacaktır.

Çalışanların teknolojiyi yakından takip etmemesi, işin kolayına kaçmak, taklit(kopyalama), okullarda mobilya bölümlerinin en son tercih edilmesi, genç mezunlara ön yargıyla bakılması, üniversitelerle veya bu konuda yardım alınacak kuruluşlarla iş birliği yapılmaması gibi nedenler başta kalifiye eleman eksikliği olmak üzere bu vb. gibi sorunların yaşanmasına sebebiyet verdiği söylenebilir. Çözüm olarak mobilya bölümden mezun olmuş veya profesyonel kişileri sektöre katarak güçlü bir iş istidamı sağlanmış olacaktır. Çalışanlara verilen mesleki eğitimler önemsenmeli, bu alanda verimliliği ve çalışma kalitesini arttıracak eğitimlere yönelim arttırılmalıdır.

Kocaeli ilinde yapılan çalışmada da görüldüğü üzere dünya genelinde önemli bir konu haline gelmiş tasarım ve Ar-Ge sektörde hem sorun hem de tehdit olarak görülmektedir. Bunun nedeni ise teknolojinin sürekli gelişmesi ve ürün kalitesinin yanında görünüm kalitesine de büyük önem verilmesidir.

İnal ve Toksarı(2006), Kayseri ilinde pazarlama sorunlarının belirlenmesi adlı çalışmada yaptığı analizler sonucunda mobilya sektöründe etkili olan sorunlardan teknoloji, rekabet, Ar-Ge ve ürün gibi sorunlar yaşandığını belirlemişlerdir[9].

Kocaeli ili büyük firmalarında tercih ettiği mobilya sektörü denildiğinde ilk akla gelen illere yakın ve kolay ulaşım sağlanıyor olması sektör için önemli hale gelmiştir. Bu sorunlarla mücadele edildiği takdirde küçük ölçekli ve orta ölçekli işletmelerin birleşme veya büyüme göstermesi sektör açısından önemli olacaktır. Sorunlar ortadan kaldırdığında veya aza indirildiğinde Kocaeli ili mobilya sektöründe daha hızlı ilerleme göstererek ilk 10 il arasında sıralanışını üste çekecektir.

5. KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1].Sakarya S., Doğan Ö. (2016). Mobilya sektör raporu http://www.turkishfurniture.org/Eklenti/76,oaibmobilyasektorraporu2016.pdf?0&_tag1=51FD9C56B14138F09344509880625D2082ABB6AE&crefer=B279AB4781FD2ACEF378CBC1B4B37B7C5796D6CA7DC8C5AE88113F6CCE134F3F [indirme tarihi;09.08.2017].
- [2].MOSDER,(2017),<http://www.mosder.org.tr/index.php/hakkimizda/mosder-hakkinda>. [indirme tarihi:09.08.2017]
- [3].TOOB,2013, Türkiye Mobilya Ürünleri Meclis Sektör Raporu, Yayın No: 2014/212 https://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2014/mobilya_sektor_raporu_tr_int.pdf [indirme tarihi:09.08.2017].
- [4].Karagöz H.H.D.(2013). Türkiye Ekonomisi Sektörel Analiz, http://www.academia.edu/23267814/T%C3%9CRK%C4%B0YE_EKONOM%C4%B0S%C4%B0_SEKT%C3%96REL_ANAL%C4%B0Z%C4%B0[15.08.2017]
- [5].Sakarya S. ve Canlı Ş.(2011). http://www.turkishfurniture.org/Eklenti/18,mobilya8.pdf?0&_tag1=527D7A67CC7C593525A5F8CE3996D82A8EEFD72&crefer=13FDEF00CAC49015CF86E20C7CADCA8F3EC8528802236ACB96587127016FB565[16.08.2017]
- [6].Aşarkaya A.(2015). Türkiye İş bankası Mobilya sektörü, https://ekonomi.isbank.com.tr/UserFiles/pdf/sr05_mobilyasektoru.pdf[15.08.2017]
- [7].Çelik N.(2012). Türkiye’de Mobilya Sektörü Gelişim Planı İçin Bir Karar Modeli Önerisi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt 4, No 1, 223-232
- [8].Kocaeli Valiliği(2017). <http://www.kocaeli.gov.tr/ticaret>[09.08.2017]
- [9].İnal M. E., Toksarı M.(2006). Mobilyacılık sektöründe karşılaşılan pazarlama sorunları ve bu sorunlara çözüm üretmeye yönelik bir araştırma: Kayseri örneği, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 4, 105-121